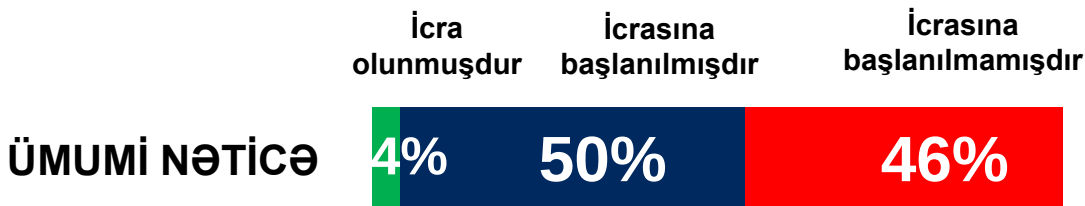
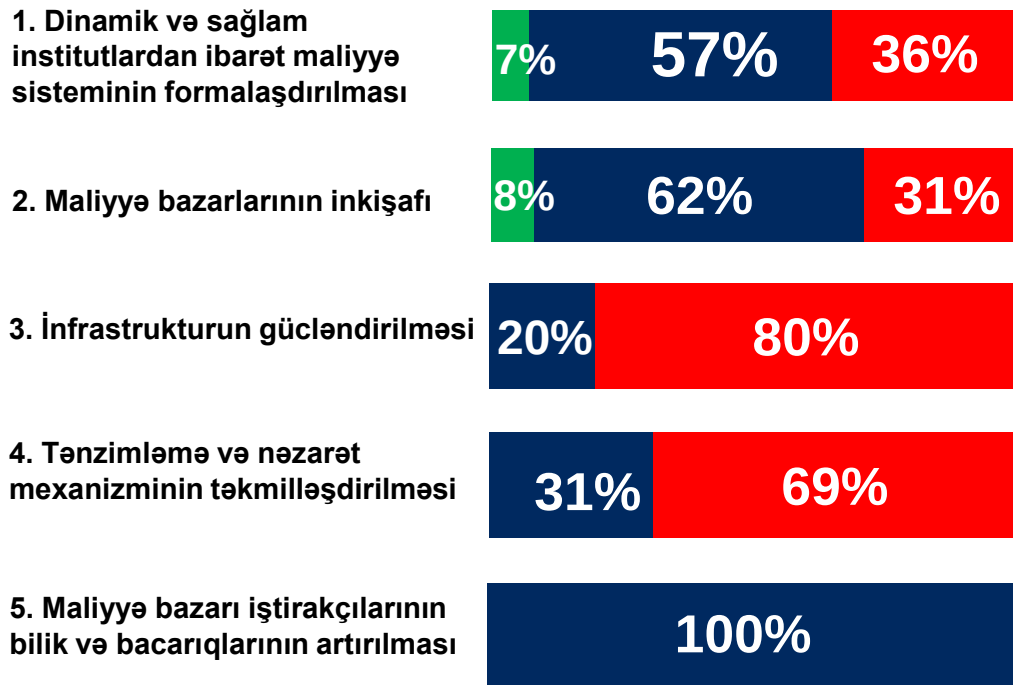

Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsinin icra vəziyyəti

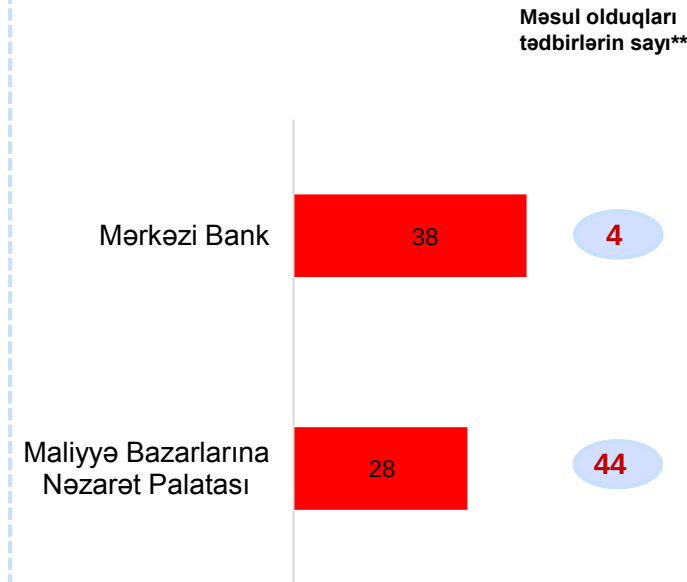

HƏDƏFLƏR

Əsas icraçı qurumların performansı*

(100 ballıq şkala əsasında)

* Əsas icraçı qurumların performansı müəyyənləşdirilərkən, hər bir qurumun əsas icraçı olduğu tədbirlərdən icra edilmiş tədbirlər «1» bal, icrasına başlanılmış tədbirlər «0.5» bal, icrasına başlanılmamış tədbirlər «0» bal ilə qiymətləndirilməklə əldə edilmiş toplam nəticə həmin qurumların əsas icraçı olduqları tədbirlərin ümumi sayına bölünmüşdür. Belə ki, əsas icraçı qurumların performansı qiymətləndirilərkən, məsul olduqları tədbirlərin «Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsinin icra vəziyyəti»ndəki tədbirlərdəki xüsusi çəkisi nəzərə alınmamışdır.

** Aidiyyəti qurumların məsul olduqları tədbirlərin sayı 2017-ci ildən icrasına başlanılan tədbirləri özündə ehtiva edir.

Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsinin icra vəziyyəti

29%

- 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə irəliləyiş

<50% 50%—90% >90%

Prioritetlərin icra vəziyyəti*				Əsas icra göstəriciləri** “outcome” (2020-ci il üzrə)	Təsir *** “impact”
Bank sisteminin kapitallaşması və likvidliyinin təmin edilməsi	50%	Hüquqi çərçivəyə yenidən baxılması, məhkəmə qərarları və icrası proseslərinin sürətləndirilməsi	0%	bank sektorunun gəlirliliyinin 2015-ci ilə nəzərən 7 faiz artması	real ÜDM-in 2020-ci ildə 750 milyon manat artması
Qeyri-işlək aktivlərin restrukturizasiya planının hazırlanması	0%	Bankların daha sağlam risk idarəetməsinin təmin edilməsi	17%	2020-ci ilədək fond birjasında listingə mühüm sektorlardan əlavə 5 şirkətin çıxması;	1 600 yeni iş yerinin yaradılması
Sığorta bazarının inkişafı	38%	Maliyyə xidmətləri sektorunda konsolidasiya edilmiş riskəsaslı nəzarət modelinin tətbiqi	0%	maliyyə dərinliyinin (kreditlərin qeyri-neft ÜDM-ə nisbətinin) 60 faiz təşkil etməsi;	
Maliyyə inklüzivliyinin gücləndirilməsi		Bankların rəqəmsal transformasiyasının sürətləndirilməsi üçün tənzimləmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi	0%	qeyri-işlək kredit əmsalının 8 faizədək azaldılması;	
Emittentlər və maliyyə vasitəçiləri üçün əlverişli mühitin yaradılması	42%	Maliyyə xidmətləri sektorunda hesabatlılığın şəffaflığının artırılması	0%	sığorta penetrasiyasının (sığorta haqlarının qeyri-neft ÜDM-ə nisbətinin) 1,4 faizə çatması.	
İnvestorların maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarının artırılması	38%	Sığorta fəaliyyətini tənzimləmə və ona nəzarət mexanizminin gücləndirilməsi	50%		
Banklararası pul bazarında aktivliyin artırılması	33%	Maliyyə sektorunda çalışan mütəxəssislərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi	50%		
Kredit məlumatlarının mübadiləsi sisteminin təkmilləşdirilməsi	25%	İstehlakçıların maliyyə savadlılığının artırılması və hüquqlarının müdafiəsinin gücləndirilməsi	50%		

* Prioritetlərin icra vəziyyəti 2017-ci ilin ilk altı ayında icra edilmiş və ya icrasına başlanılmış tədbirləri özündə ehtiva edir.

** Əsas icra göstəriciləri üzrə qiymətləndirmə illik əsasda aparılır və 2017-ci ilin yekununda qiymətləndiriləcəkdir.

*** Təsir indikatoru üzrə qiymətləndirmə 2020-ci ildə aparılacaqdır.

YARIMİLLİK MONİTORİNG VƏ QİYMƏTLƏNDİRMƏ HESABATI

Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi *

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

2017-ci ilin ilk altı ayı ərzində "Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə müəyyən edilmiş tədbirlərin **4 faizinin** icrası tamamlanmış, **50 faizinin** icrası üzrə işlərə başlanılmışdır.

Bank sektorunun hərtərəfli diaqnostikası aparılmış, kapital çatışmazlığı olan bir sıra bankların restrukturizasiyasına dair tədbirlər planları hazırlanmışdır. Qiymətli kağızlar bazarında listinqi məhdudlaşdıran amillərin təhlili aparılmış, sahiblik düşüncə tərzinin dəyişdirilməsi istiqamətində layihə həyata keçirilmişdir. Fərdi və institusional investirlərə stimulların müəyyən edilməsi, məlumatların açıqlanması və şəffaflığın təmin edilməsi üzrə beynəlxalq təcrübə öyrənilmişdir. Eyni zamanda, xarici investirlərin yerli maliyyə bazarına çıxış imkanlarının artırılması məqsədilə beynəlxalq depozitar institutları olan "Euroclear" və "Clearstream" tərəfindən aparılan klirinq-hesablaşma sistemlərinin öyrənilməsinə, həmin təşkilatların MDM-ə üzv olması üzrə müzakirələrə başlanılmışdır. Banklararası bazarın inkişafını məhdudlaşdıran amillər beynəlxalq təcrübə əsasında təhlil edilmiş, sorğular vasitəsilə bank sektoru nümayəndələrinin banklararası bazar barədə fikirləri öyrənilmişdir. Monetar islahatlar proqramının layihəsi çərçivəsində banklararası bazarın aktivliyinin artırılması istiqamətində tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur. Palatanın əməkdaşlarının peşəkar bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə müxtəlif tədbirlər təşkil edilmiş, onların xarici tədbirlərdə iştirakı təmin edilmişdir. Eyni zamanda, Palatanın nəzarət subyektlərinin əməkdaşlarının peşəkar bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədi ilə Palatanın əməkdaşları tərəfindən mənimsənilmiş beynəlxalq bilik və təcrübənin nəzarət subyektləri əməkdaşlarına təlimlər vasitəsilə ötürülməsi istiqamətində işlər görülmüşdür.

Problemlər:

Kapital dayanıqlılığı bərpa olunmayan bankların restrukturizasiyası istiqamətində iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

"Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 7 aprel tarixli 569-VQD nömrəli Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydaların hazırlanması və kapital dayanıqlılığı bərpa olunmayan bankların restrukturizasiyası üzrə işlər sürətləndirilə bilər.

* Yarımillik hesabatda qiymətləndirmə əlaqələndirici qurum tərəfindən görülmüş işlərə dair təqdim edilmiş hesabat (2017-ci ilin ilk 6 ayı üzrə), aidiyyəti tərəflərlə müzakirələr, təqdim edilmiş təsdiqedic sənədlər və digər qiymətləndirmə vasitələri əsasında həyata keçirilmişdir. Əlaqələndirici qurum Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasıdır.

Prioritet 1.1. Bank sisteminin kapitallaşması və likvidliyinin təmin edilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Bank sektorunun hərtərəfli diaqnostikası aparılmış, kapital çatışmazlığı olan bir sıra bankların restrukturizasiyasına dair tədbirlər planları hazırlanmışdır.

Problemlə bankların restrukturizasiyası üzrə institusional və hüquqi mexanizmlərin yaradılması məqsədilə “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 7 aprel tarixli 569-VQD nömrəli Qanunu 16.04.2017-ci il tarixində qüvvəyə minmişdir.

Əmanətlərin sığortalanması mexanizminin təkmilləşdirilməsi tədbiri çərçivəsində riskəsaslı sığorta haqlarının hesablanması üzrə CAMELS modelinin ilkin layihəsi hazırlanmışdır.

Məsələ ilə bağlı xarici ekspertlər cəlb edilmiş, monetar islahatlar proqramının ilkin layihəsi hazırlanmışdır.

Problemlər:

Kapital dayanıqlılığı bərpa olunmayan bankların restrukturizasiyası istiqamətində iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

“Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 7 aprel tarixli 569-VQD nömrəli Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydaların hazırlanması və kapital dayanıqlılığı bərpa olunmayan bankların restrukturizasiyası üzrə işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	7 tədbirdən 1-i	14%
İcrasına başlanılmışdır	7 tədbirdən 5-i	72%
İcrasına başlanılmamışdır	7 tədbirdən 1-i	14%

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
1.1.1. Bank sektorunun hərtərəfli diaqnostikasının aparılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2020	☒ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Bankların maliyyə vəziyyətinin təhlili məqsədilə plan tərtib edilmiş, diaqnostik yoxlamalar həyata keçirilmiş, onların aktivlərinin keyfiyyəti, valyuta mövqeyi və kapital vəziyyəti qiymətləndirilmişdir. Diaqnostik yoxlamalar nəticəsində kapital çatışmazlığı müəyyən edilən banklar üçün proqram müəyyən edilmişdir.
1.1.2. Problemlı bankların kapitallaşdırılması üzrə tədbirlər planının hazırlanması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Əmanətlərin Sığortalanması Fondu	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Kapital çatışmazlığı olan banklar üzrə tədbirlər planının müəyyən edilməsi çərçivəsində banklarla birgə işlənmiş, çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.
1.1.3. Planın icrası və monitorinqin aparılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Əmanətlərin Sığortalanması Fondu	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Palata tərəfindən bank sisteminin sağlamaşdırılması və dayanıqlılığının təmin edilməsi məqsədilə kapital kəsiri olan bankların yerli və xarici investorları ilə danışıqlar davam etdirilir. Kapitalizasiya ilə yanaşı, həmin bankların konsolidasiya imkanları araşdırılmaqla bu istiqamətdə müvafiq təhlillər aparılır. Bu çərçivədə "AtaBank" ASC və "Caspian Development Bank" ASC-nin konsolidasiyası uğurla başa çatmışdır. Konsolidasiya "Caspian Development Bank" ASC-nin "AtaBank" ASC-yə qoşulması şəklində realizasiya olunmuşdur. Konsolidasiya dövründə prosesin ictimaiyyətlə kommunikasiyası aparılmış, hər iki bankda likvidlik pozisiyası intensiv nəzarətdə saxlanılmış və proses ağrısız, likvidlik dəstəyi olmadan başa çatmışdır. Görülmüş tədbirlər nəticəsində sektora əlavə kapital inyeksiyası edilmiş və nəticədə bu bankların kapital mövqeyi gücləndirilmişdir.
1.1.4. Problemlı bankların restrukturizasiyası üzrə institusional və hüquqi mexanizmlərin yaradılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Qanun layihəsi Palata tərəfindən hazırlanmış və Prezident Administrasiyasına təqdim edilmişdir. Bununla bağlı, "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 7 aprel tarixli 569-VQD nömrəli Qanunu 16.04.2017-ci il tarixində qüvvəyə minmişdir.
1.1.5. Kapital dayanıqlılığı bərpa olunmayan bankların restrukturizasiyası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Əmanətlərin Sığortalanması	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	"Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa rezolyusiya ilə əlaqədar edilmiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla sektorun rezolyusiya ilə bağlı qaydalar toplusu hazırlanmaqdadır. Bu istiqamətdə "Ödəmə qabiliyyətini itirmiş bankın rezolyusiya tədbirlərinin müəyyən edilməsi və

		Fondu			hərracın keçirilməsi Qaydaları”nın və “Körpü bankın təşkili və fəaliyyətinin tənzimlənməsi Qaydaları”nın layihələri hazırlanmış və onlara dair Dünya Bankının ekspertlərinin müsbət rəyi alınmışdır. Digər 2 qayda ilə əlaqədar işlər cari ilin sentyabr ayında yekunlaşacaqdır. Yeni qaydalar Palatani effektiv restrukturizasiya alətləri ilə təmin edəcəkdir. Beləliklə, Palata tərəfindən restrukturizasiya tədbirlərinin rezolyusiya qaydaları qüvvəyə mindikdən sonra tamamlanması nəzərdə tutulmuşdur.
1.1.6. Əmanətlərin sığortalanması mexanizminin təkmilləşdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank, Əmanətlərin Sığortalanması Fondu	2017-2019	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Yeni modelin tətbiqi istiqamətində qiymətləndirmələr aparılmış və ilkin model hazırlanmışdır. Yeni model Dünya Bankının Maliyyə Sektorunun Müasirləşdirilməsi Layihəsi – Faza 2 (FSMP-2) çərçivəsində ekspert qrupunun rəyinə təqdim edilmişdir. Ekspert qrupu riskəsaslı sığorta haqlarının hesablanması CAMELS modelinin tətbiqini müsbət qiymətləndirmiş və modelin təkmilləşdirilməsi istiqamətində rəylərini bildirmişdir. Rəylər əsasında müvafiq təkmilləşdirmə işləri aparılmışdır. "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı işlərə başlanılmışdır. Qanuna dəyişikliklər layihəsinin Milli Məclisin payız sessiyasının müzakirəsinə təqdim edilməsi nəzərdə tutulur.
1.1.7. Likvidliyin verilməsi alətlərinin genişləndirilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, Maliyyə Nazirliyi	2017-2019	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Məsələ ilə bağlı xarici ekspertlər cəlb edilmiş, bu əsasda monetar islahatlar proqramının ilkin layihəsi hazırlanmışdır. Hazırda layihə ekspertlərin rəyi əsasında təkmilləşdirilir. Likvidlik idarəetməsi və likvidlik tələbatının öyrənilməsi məqsədi ilə i) Maliyyə Nazirliyi ilə işçi qrup yaradılmış, ii) banklar arasında sorğu keçirilmişdir. Büdcə və bank sektorunun likvidliyinin monitorinqi və proqnozlaşdırılması üzrə analitik çərçivə hazırlanmışdır. Cari ildə likvidliyin verilməsi alətlərindən daha da səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə Mərkəzi Bankda Beynəlxalq Valyuta Fondunun texniki dəstəyi ilə likvidliyin proqnozlaşdırılması çərçivəsi qurulmuşdur. Likvidliyin monitorinqi və proqnozlaşdırılması çərçivəsində məlumatların operativ mübadiləsini təmin etmək məqsədilə Maliyyə Nazirliyi ilə birlikdə işçi qrup yaradılmış, habelə Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi və Dövlət Neft Fondu arasında Razılaşma Protokolu imzalanmışdır. Likvidliyin proqnozlaşdırılması çərçivəsinin tam işlək

					səviyyəyə çatdırılması maliyyə bazarlarının likvidliyə olan tələbini təmin etməyə, eyni zamanda, likvidlik səviyyəsi ilə Mərkəzi Bankın hədəfləri arasında tarazlığı əldə etməyə imkan verəcəkdir. Bununla yanaşı, qabaqcıl təcrübələr əsasında pul bazarlarının inkişaf proqramının layihəsi hazırlanmış və Maliyyə Sabitliyi Şurasının iclasında müzakirəyə təqdim edilmişdir. Mərkəzi Bank pul bazarının inkişaf səviyyəsindən asılı olaraq özünün likvidlik alətlərinin şərtlərinə müntəzəm olaraq yenidən baxır və müvafiq təkmilləşdirmələr aparılmasını nəzərdə tutur.
--	--	--	--	--	--

Prioritet 1.2. Qeyri-ışlək aktivlərin restrukturizasiya planının hazırlanması

G r lm ş ıřlar barədə qısa məlumat:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuř qaydada ıř aparılmamıřdır.

Problemlər:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuř qaydada ıř aparılmamıřdır.

Təvsiyələr:

Prioritetin icrası məqsədi ilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuř qaydada ıřlar sürətləndirilə bilər.

�cra edilmiřdir	–	0%
�crasına bařlanılmıřdır	–	0%
�crasına bařlanılmamıřdır*	3 t�dbird�n 3-�	100%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiř 4 tədbirdən 1-nin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamıřdır.*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
1.2.1. Qeyri-ışlək aktivlərin idarə edilməsi üzrə hüquqi mexanizmlərin yaradılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi, Mərkəzi Bank	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Qeyri-ışlək aktivlərin idarə edilməsi üzrə hüquqi mexanizmlərin yaradılması məqsədilə Dünya Bankının resurslarından istifadə ediləcəkdir. Bu istiqamətdə FSMP-2 layihəsinin 5-ci komponenti (qeyri-ışlək aktivlərin rezolyusiyası) müəyyən edilmişdir. Buna əsasən qeyri-ışlək aktivlərin rezolusiyası strategiyasının ilkin layihəsi ekspertlər tərəfindən Palataya təqdim olunmuşdur ki, bu sənəd əsasında müvafiq Tədbirlər Planının hazırlanması gözlənilir.
1.2.2. Restrukturizasiya planına daxil ediləcək qeyri-ışlək aktivlər üzrə meyarların müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
1.2.3. Restrukturizasiya strategiyasının müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
1.2.4. Restrukturizasiya proqramının icrası və monitorinqinin aparılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 1.3. Sığorta bazarının inkişafı

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Kənd təsərrüfatı sığortası üzrə işçi qrup yaradılmış, kənd təsərrüfatı sığortası modelinin seçilməsi üçün beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və araşdırılması üzrə işlər görülmüşdür. Dünya Bankının Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (İFC) tərəfindən Azərbaycan hökumətinə təklif edilən Azərbaycanda aqrosığorta mexanizminin yaradılması layihəsi ətraflı şəkildə araşdırılmış və İFC-nin ekspertləri ilə ətraflı şəkildə müzakirə edilərək, Azərbaycan üçün perspektivləri qiymətləndirilmişdir.

Problemlər:

Mikro və müştərək sığorta üzrə tədbirlərin (işçi qrupunun yaradılması və cari vəziyyətin diaqnostikası) icrasına başlanılmamışdır.

Təvsiyələr:

Bu prioritetin icrasının təmin edilməsi məqsədilə müvafiq sahələr üzrə işçi heyətin cəlbə istiqamətində zəruri addımlar atıla bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	4 tədbirdən 3-ü	75%
İcrasına başlanılmamışdır	4 tədbirdən 1-i	25%

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
1.3.1. Müvafiq işçi qrupların yaradılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Palata daxilində 5 nəfərdən ibarət işçi qrup formalaşdırılmışdır. Əvvəlcə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə birgə işçi qrup yaradılmış, daha sonra, həmin birgə işçi qrupa qoşulması üçün İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinə müraciət olunmuşdur.
1.3.2. Cari vəziyyətin diaqnostikası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Kənd təsərrüfatı sığortası üzrə qanunvericilik və dövlət büdcəsindən ayrılan yardımlarla bağlı təhlillər aparılmışdır. Kənd təsərrüfatı sığortası ilə bağlı "Kənd təsərrüfatında sığortanın stimullaşdırılması haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 18 iyun tarixli 344-İIQ nömrəli Qanununun olmasına baxmayaraq, mexanizm özündə olan natamamlıqlar səbəbindən işləmir. Qeyd etmək lazımdır ki, hər il dövlət büdcəsindən bu sahə üçün ayrılan vəsait istifadə olunmadan dövlət büdcəsinə geri qaytarılır. Azərbaycanın sığorta bazarının xüsusiyyətlərinə, kənd təsərrüfatı şəraitinə və dövlət siyasətinə uyğun olan kənd təsərrüfatı sığortası modelinin seçilməsi üçün beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və araşdırılması üzrə işlər görülmüşdür. Eyni zamanda, uğurlu kənd təsərrüfatı sığortası mexanizmləri, o cümlədən ABŞ, Türkiyə, İspaniya, Avstriya, Kanada, Almaniya, İsrail və s. ölkələrin təcrübəsi araşdırılmışdır. Sığortaçıların beynəlxalq forumunda kənd təsərrüfatı sığortası paneli üzrə beynəlxalq ekspertlərin (SWISS RE, IFC, AgroSeguro (İspaniya), TARSIM-(Türkiyə)) təcrübələri dinlənilmişdir. Habelə, ABŞ Kənd Təsərrüfatı Dövlət Departamentinin Risklərin İdarəedilməsi Agentliyi ilə sıx əlaqələr qurulmuşdur. Dünya Bankının Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (İFC) tərəfindən Azərbaycan hökumətinə təklif edilən Azərbaycanda aqrosığorta mexanizminin yaradılması layihəsi ətraflı şəkildə araşdırılmış və İFC ekspertləri ilə geniş müzakirə edilərək, Azərbaycan üçün perspektivləri qiymətləndirilmişdir. Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sığortası mexanizminin yaradılması ilə bağlı OXFAM beynəlxalq təşkilatının təklif etdiyi layihə üzrə araşdırma aparılmış və aidiyyəti şəxslərlə

					müzakirələr edilmişdir. TARSİM modeli və ona nəzarət mexanizmi yerində öyrənilmişdir. Kənd təsərrüfatı sığortası mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində atılmış digər əməli addımlardan biri kimi, Türkiyə Respublikasının TARSİM modelinin öyrənilməsi məqsədilə Palatanın əməkdaşları Türkiyə Respublikasına səfər həyata keçirmişlər. Səfər çərçivəsində keçirilmiş görüşlərin nəticəsi olaraq, TARSİM modelinin Azərbaycanda tətbiq ediləcəyi təqdirdə qarşılıqlı əməkdaşlıq üzrə ilkin razılıq əldə olunmuşdur. Həmçinin, TARSİM modelinə nəzarəti həyata keçirən sığorta nəzarəti qurumunda da görüşlər keçirilmiş, onların təcrübəsi öyrənilmişdir.
1.3.3. Məlumat sisteminin yaradılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2019	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
1.3.4. Tədbirlər planının hazırlanması və icrasına başlanılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Sığorta bazarının sağlam, dayanıqlı və effektiv fəaliyyətinin təmin edilməsi istiqamətində geniş və təfəssilatlı Tədbirləri Planı hazırlanmışdır

Prioritet 1.4. Maliyyə inklüzivliyinin gücləndirilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Strateji yol xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş tədbirlərin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirlərin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır.

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
1.4.1. Maliyyə xidmətlərinin çatdırılması kanallarının inkişaf etdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2019	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	Dinamik və sağlam institutlardan ibarət maliyyə sisteminin formalaşdırılması üçün maliyyə inklüzivliyinin təşviqi istiqamətində beynəlxalq təcrübənin təhlilinə başlanılmışdır. Bu məqsədlə maliyyə inklüzivliyi sahəsində Dünya Bankı, Beynəlxalq Hesablaşmalar Bankı, Maliyyə Inklüzivliyi Alyansı kimi beynəlxalq təşkilatların təcrübələri, həmçinin Braziliya, Türkiyə, Hindistan və digər dövlətlərin strategiyaları və onların əsas istiqamətlərinin təhlili aparılmışdır. “Ödəniş xidmətləri haqqında” qanun layihəsinin hazırlanması istiqamətində Dünya Bankının ekspertləri ilə təcrübə mübadiləsinin aparılması davam etdirilir. Eyni zamanda, beynəlxalq təcrübənin təhlili aparılır və qanun layihəsinə ödəniş xidmətləri bazarında son trendlər nəzərə alınmaqla ediləcək əlavə və düzəlişlər müəyyən edilir.
1.4.2. Maliyyə inklüzivliyinə xidmət edən maliyyə institutları üçün əlverişli tənzimləmə və dinamik nəzarət çərçivəsinin yaradılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2019-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 2.1. Emitentlər və maliyyə vasitəçiləri üçün əlverişli mühitin yaradılması

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Bakı Fond Birjasının “Bakı fond birjasında qiymətli kağızların listingi, delistingi və ticarətə buraxılması Qaydaları”nda müxtəlif bazar segmentləri üzrə müəyyən edilmiş listing tələbləri təhlil edilməyə başlanılmışdır. Səhm və istiqraz segmentləri üzrə listingə dair ümumi tələblər, listing üzrə hesabatlılıq tələbləri, qiymətli kağızların ticarətə buraxılması və ticarətdən çıxarılması, qiymətli kağızların bir bazar segmentindən digərinə keçirilməsi, həmçinin delistingə dair tələblərin qiymətləndirilməsi davam etdirilir.

Şirkətlərin kapital bazarlarından maliyyələşməsinin təşviqi məqsədilə Bakı Fond Birjası tərəfindən Listing Məsləhət Proqramı (LMP) həyata keçirilir. Proqram çərçivəsində kapital bazarından maliyyələşmək niyyətində olan şirkətlərə bu sahədə Bakı Fond Birjasının, habelə digər peşəkarların – auditorların, investisiya şirkətlərinin, hüquq, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə ixtisaslaşmış şirkətlərin peşəkar və tam ödənişsiz əsaslarla məsləhət xidmətləri nəzərdə tutulub. Proqram kapital bazarlarından maliyyələşmə imkanlarının təşviqi, şirkətlərin təlimi və potensial emitentlərə əlverişli şərtlərlə uzunmüddətli və ucuz maliyyə resurslarına çıxış istiqamətində kömək göstərilməsi tədbirlərini əhatə edir.

Listingə çıxışı məhdudlaşdıran amillərin, o cümlədən listing tələblərinin və listingə çıxış üçün tətbiq olunan mövcud tariflərin qiymətləndirilməsi, sahiblik düşüncə tərzinin dəyişdirilməsi üzrə təşviqat və maarifləndirmə işləri aparılmaqdadır. “Sekyuritizasiya fəaliyyəti haqqında” qanun layihəsi hazırlanmış və aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir.

İcra edilmişdir	6 tədbirdən 1-i	17%
İcrasına başlanılmışdır	6 tədbirdən 3-ü	50%
İcrasına başlanılmamışdır*	6 tədbirdən 2-si	33%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 7 tədbirdən 1-nin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır.*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
2.1.1. Listinqə çıxışı məhdudlaşdıran amillərin təhlili	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Bakı Fond Birjasının "Bakı fond birjasında qiymətli kağızların listinqi, delistinqi və ticarətə buraxılması Qaydaları"nda müxtəlif bazar segmentləri üzrə müəyyən edilmiş listinq tələbləri təhlil edilməyə başlanmışdır. Səhm və istiqraz segmentləri üzrə listinqə dair ümumi tələblər, listinq üzrə hesabatlılıq tələbləri, qiymətli kağızların ticarətə buraxılması və ticarətdən çıxarılması, qiymətli kağızların bir bazar segmentindən digərinə keçirilməsi, həmçinin delistinqə dair tələblərin qiymətləndirilməsi davam etdirilir. Listinqə çıxış üçün tətbiq olunan mövcud tariflərin emitentlərə təsirinin qiymətləndirilməsi iki istiqamətdə aparılır: 1. Səhmlər və istiqrazların listinqi və ticarətə buraxılması üzrə Bakı Fond Birjası tərəfindən tətbiq edilən listinq tariflərinin təhlili. 2. Qiymətli kağızlarını listinqə çıxaran emitentlərə Milli Depozit Mərkəzi tərəfindən depozitar və kliring fəaliyyətlərinin göstərilməsi məqsədilə tətbiq edilən tariflərin təhlili. Həmin tariflərin mövcud iqtisadi vəziyyətə uyğunluğu araşdırılır. Eyni zamanda, maksimal sayda emitentin listinqə müraciətini təmin edəcək tarif siyasətinin müəyyən edilməsi üzrə təhlillərə başlanmışdır.
2.1.2. Stimullaşdırıcı tədbirlərin müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Vergilər Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
2.1.3. Yeni listinq prosedurlarının müəyyənləşdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
2.1.4. Sahiblik düşüncə tərzinin dəyişdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2019	☒ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Şirkətlərin kapital bazarlarından maliyyələşməsinin təşviqi məqsədilə Bakı Fond Birjası tərəfindən Listinq Məsləhət Proqramı (LMP) həyata keçirilir. Proqram çərçivəsində kapital bazarından maliyyələşmək niyyətində olan şirkətlərə bu sahədə Bakı Fond Birjasının, habelə digər peşəkarların – auditorların, investisiya şirkətlərinin, hüquq, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə ixtisaslaşmış şirkətlərin peşəkar və tam ödənişsiz əsaslarla məsləhət xidmətləri nəzərdə tutulub. Proqram kapital bazarlarından maliyyələşmə imkanlarının təşviqi, şirkətlərin təlimi və potensial emitentlərə əlverişli şərtlərlə uzunmüddətli və ucuz maliyyə resurslarına çıxış istiqamətində kömək

					göstərilməsi tədbirlərini əhatə edir. Hesabat dövründə Proqrama 1 tərəfdaş (RSM Azərbaycan) və 1 benefesiar şirkət (Metak MMC) qoşulmuşdur. Cari tarixə LMP-yə 11 tərəfdaş və 17 üzv şirkət daxildir. Hesabat dövründə 4 şirkətin qiymətli kağızları (Azərbaycan İpoteka Fondu, Mərdəkan Broylar ASC, Nikoyl İK bankı ASC, Bakıneftmədənçihaz ASC) BFB-də listingə çıxmışdır. Cari tarixə səhmlər üzrə 884, istiqrazlar üzrə 73 listingə alınmış şirkət mövcuddur.
2.1.5. Yol xəritəsinin hazırlanması və icrası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	
2.1.6. Gəlirlilik əyrisinin formalaşdırılması	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Dövlət qiymətli kağızlarının həcmnin və müddət çeşidinin genişləndirilməsi istiqamətində təkliflər hazırlanmışdır. Mərkəzi Bankın 28 günlük notları müntəzəm şəkildə Bakı Fond Birjasında yerləşdirilir. İlin əvvəlindən AMB-nin not portfeli 3 dəfədən çox artmışdır. Aylıq əsasda maliyyə bazarları üzrə analitik hesabatlar hazırlanmışdır.
2.1.7. Sekyuritizasiya prosesinin təşviqi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Ədliyyə Nazirliyi	2017-2020	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Sekyuritizasiya fəaliyyətinin tənzimlənməsi məqsədilə qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsinə başlanılmışdır. Sahiblik düşüncə tərzinin dəyişdirilməsi üzrə təşviqat və maarifləndirmə işləri aparılmaqdadır. "Sekyuritizasiya fəaliyyəti haqqında" qanun layihəsi hazırlanmış və aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir. Həmçinin, "Sekyuritizasiya fəaliyyəti haqqında" qanun layihəsindən irəli gələn hüquqi aktların hazırlanması üçün inkişaf etmiş ölkələrin sekjuritizasiya ilə bağlı qanunvericiliyi, o cümlədən xüsusi təyinatlı şəxsin kapitalı və təşkilatı tələblərinə, aktivlər örtüyünün sərəncamçısının nizamnamə kapitalının minimum miqdarına, aktivlər örtüyünün sərəncamçısına dair hesabatlılıq tələblərinə, aktivlərlə təmin edilmiş qiymətli kağızların emissiyasının minimum miqdarına, habelə sekjuritizasiya məqsədilə aktivlərlə təmin edilmiş qiymətli kağızların buraxılışına dair beynəlxalq təcrübənin və qabaqcıl praktikaların mənimsənilməsinə başlanılmışdır.

Prioritet 2.2. İnvestorların maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarının artırılması

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Fərdi və institusional investirlərə stimulların müəyyən edilməsi, məlumatların açıqlanması və şəffaflığın təmin edilməsi üzrə beynəlxalq təcrübə öyrənilmişdir. Eyni zamanda, xarici investorların yerli maliyyə bazarına çıxış imkanlarının artırılması məqsədilə beynəlxalq depozitar institutları olan “Euroclear” və “Clearstream” tərəfindən aparılan kliring-hesablaşma sistemlərinin öyrənilməsinə, həmin təşkilatların MDM-ə üzv olması üzrə müzakirələrə başlanılmışdır.

Problem:

Maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarının təhlili istiqamətində əsaslı iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

Maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarının təhlili istiqamətində tədbirin icra müddəti 2017-ci il müəyyən edildiyi üçün bu istiqamətdə işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	4 tədbirdən 3-ü	75%
İcrasına başlanılmamışdır *	4 tədbirdən 1-i	25%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 5 tədbirdən 1-nin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
2.2.1. Maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarının təhlili	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Bankların kapital bazarlarına integrasiyasının təmin edilməsi məqsədi ilə qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsinə başlanılmışdır. Beynəlxalq təcrübənin mənimsənilməsi istiqamətində bankların kapital bazarlarına integrasiyasının potensial riskləri və onların idarə edilməsi, prudensial nəzarətin metodologiyasının tətbiqi imkanları, bankların investisiya xidmətləri sektorunda iştirakı, investor məmnunluğunun artırılması və maraqlar münaqişəsinin qarşısının alınmasının araşdırılması nəzərdə tutulur. Həmçinin, bankların kapital bazarlarında iştirakının təmin edilməsi məqsədilə prosesə texniki ekspertizanın cəlb edilməsi üzrə işlər davam etdirilir.
2.2.2. Fərdi və institusional investorlar üçün stimulların diferensiallaşdırılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Vergilər Nazirliyi	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Qiymətli kağızlar bazarında investorlara tətbiq edilən vergi güzəştləri sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsinə başlanılmışdır. Bununla əlaqədar olaraq, qiymətli kağızlar bazarı sahəsində yüksək artım templəri müşahidə olunan ölkələrin təcrübəsinə xüsusi diqqət yetiriləcəkdir.
2.2.3. Xarici investorların yerli maliyyə bazarına çıxış imkanlarının artırılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Mərkəzi Bank, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Xarici investorların yerli maliyyə bazarına çıxışı məqsədi ilə beynəlxalq depozitar institutları olan "Euroclear" və "Clearstream" tərəfindən aparılan klirinq-hesablaşma sistemlərinin öyrənilməsinə başlanılmışdır. Bununla yanaşı, yerli qanunvericiliyin klirinq-hesablaşma sahəsinin beynəlxalq standartlara uyğunluğu nəzərdən keçirilir. Klirinq-hesablaşma təşkilatları tərəfindən üzvlərə qarşı qoyulan tələblər təhlil edilir. "Euroclear" və "Clearstream" kimi beynəlxalq depozitar təşkilatlarla Milli Depozit Mərkəzi arasında ilkin müzakirələr baş tutmuşdur. MDM və beynəlxalq depozitarlar arasında əlaqələrin qurulması prosesinin başlanması ilə bu prosesə Palata tərəfindən mütəmadi şəkildə hüquqi və ekspert dəstəyi göstərilir.
2.2.4. Şəffaflığın artırılması üzrə təşəbbüslərin müəyyənləşdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2018	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Məlumatların açıqlanması və şəffaflığın təmin edilməsi üzrə beynəlxalq təcrübə öyrənilir. Investorlara və digər bazar iştirakçılarna dəqiq və dolğun məlumatların çatdırılması, investorlarla informasiya əlaqəsinin effektivliyinin artırılması, həmçinin açıqlanan məlumatlara nəzarətin effektivliyinin təmin edilməsi və informasiya asimetriyasının aradan

					qaldırılması sahəsində Avropa İttifaqı ölkələrinin qabaqcıl təcrübələrinin təhlilinə başlanmışdır.
2.2.5. Müəyyən edilmiş tədbirlərin icrası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 2.3. Banklararası pul bazarında aktivliyin artırılması

Görölmüş işlər barədə qısa məlumat:

Banklararası bazarın inkişafını məhdudlaşdıran amillər beynəlxalq təcrübə əsasında təhlil edilmiş, sorğular vasitəsilə bank sektoru nümayəndələrinin banklararası bazar barədə fikirləri öyrənilmişdir. Monetar islahatlar proqramının layihəsi çərçivəsində banklararası bazarın aktivliyinin artırılması istiqamətində tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur. Girov çeşidi üzrə beynəlxalq təcrübə araşdırılmışdır. Monetar islahatlar proqramının layihəsi çərçivəsində təminat çeşidinin artırılması üzrə tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

Problemlər:

1. Bank sistemində sağlamlaşmanın yekunlaşmaması bazarda inamın formalaşmasına və nəticədə bazarın inkişafına mənfi təsir göstərir.
2. Bank sisteminin likvidliyinin qısamüddətli olması kreditləşməni məhdudlaşdırır.

Tövsiyə:

Strateji Yol Xəritəsinin 1-ci prioritetinə müvafiq olaraq, bank sisteminin sağlamlaşdırılması istiqamətində işlər 2017-ci ildə tamamlana bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	3 tədbirdən 2-si	67%
İcrasına başlanılmamışdır	3 tədbirdən 1-i	33%

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
2.3.1. Banklararası pul bazarının təşviqi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Banklararası bazarın inkişafını məhdudlaşdıran amillər beynəlxalq təcrübə əsasında təhlil edilmiş, sorğular vasitəsilə bank sektoru nümayəndələrinin banklararası bazar barədə fikirləri öyrənilmişdir. Monetar islahatlar proqramının layihəsi çərçivəsində banklararası bazarın aktivliyinin artırılması istiqamətində tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.
2.3.2. Təminat çeşidinin artırılması	Mərkəzi Bank		2017-2018	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Girov çeşidi üzrə beynəlxalq təcrübə araşdırılmışdır. Monetar islahatlar proqramının layihəsi çərçivəsində təminat çeşidinin artırılması üzrə tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.
2.3.3. Marketmeyker institutunun yaradılması	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Monetar islahatlar proqramının layihəsi çərçivəsində marketmeyker institutunun yaradılması ilə bağlı tədbirlər nəzərdən keçirilir.

Prioritet 3.1. Kredit məlumatlarının mübadiləsi sisteminin təkmilləşdirilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

“Kredit bürolarının fəaliyyətinin tənzimlənməsi və nəzarəti Qaydaları” və “Kredit tarixçəsi subyektinin razılığının alınması və razılığın alınması faktının kredit bürosu üçün təsdiqi Qaydası”nın layihəsi hazırlanmış və razılaşdırılma mərhələsindədir.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	2 tədbirdən 1-i	50%
İcrasına başlanılmamışdır *	2 tədbirdən 1-i	50%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 3 tədbirdən 1-nin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
3.1.1. Özel kredit bürolarının yaradılmasının təşviqi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Fiziki və hüquqi şəxslərin öz maliyyə öhdəliklərinin icrası barədə uzunmüddətli məlumat bazasının formalaşdırılması yolu ilə maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının yaxşılaşdırılmasına, borc münasibətlərində maliyyə intizamının möhkəmləndirilməsinə və ölkədə maliyyə sisteminin sabitliyinin təmin edilməsinə dəstək verən "Kredit büroları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu 2016-cı il 28 oktyabr tarixində qəbul edilmiş və 2016-cı il 9 dekabr tarixində qüvvəyə minmişdir. Bu Qanundan irəli gələrək "Kredit bürolarının fəaliyyətinin tənzimlənməsi və nəzarəti Qaydaları" və "Kredit tarixçəsi subyektinin razılığının alınması və razılığın alınması faktının kredit bürosu üçün təsdiqi Qaydası"nın layihəsi hazırlanmışdır və razılaşdırılma mərhələsindədir.
3.1.2. MKR və özel kredit büroları arasında məlumat mübadiləsinin təşkili	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
3.1.3. Milli reyting agentliklərinin yaradılması imkanlarının qiymətləndirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2019	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 3.2. Hüquqi çərçivəyə yenidən baxılması, məhkəmə qərarları və icrası proseslərinin sürətləndirilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Problemlər:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

Prioritetin icrası məqsədi ilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	–	0%
İcrasına başlanılmamışdır *	3 tədbirdən 3-ü	100%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 4 tədbirdən 1-nin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
3.2.1.Məhkəmə qərarlarının icrasının diaqnostikası və təkmilləşdirmə istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Ədliyyə Nazirliyi, maliyyə sektorunun nümayəndələri	2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
3.2.2. Kompleks həll yollarının müəyyənləşdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Ədliyyə Nazirliyi, maliyyə sektorunun nümayəndələri	2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
3.2.3. Tədbirlər planının hazırlanması və tətbiqinə başlanılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Ədliyyə Nazirliyi, maliyyə sektorunun nümayəndələri	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
3.2.4. Tədbirlər planının monitorinqi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 4.1. Bankların daha sağlam risk idarəetməsinin təmin edilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Sistem əhəmiyyətli banklar üzrə fərqli tənzimləmə mexanizmlərinin tətbiq edilməsi ilə bağlı beynəlxalq təcrübə araşdırılmış, bu məqsədlə müxtəlif ssenarilərdə ilkin qiymətləndirmələr aparılmışdır. Nəticədə, bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupu üzrə kredit risklərinin tənzimlənməsi çərçivəsinin yeni layihəsi hazırlanmış, sistem əhəmiyyətli bankın digər sistem əhəmiyyətli bank üzrə kredit riskinin miqdarının tənzimlənməsi üzrə diferensial limitlər nəzərdə tutulmuşdur. Eyni zamanda, sistem əhəmiyyətli banklara qarşı leverec tələbinin beynəlxalq təcrübəyə müvafiq olaraq daha sərt müəyyən edilməsi üzrə layihə sənədi hazırlanmışdır.

Problemlər:

Bank sektorunda risk idarəetməsinin diaqnostikası üzrə iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

Bank sektorunda risk idarəetməsinin diaqnostikası məqsədilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	3 tədbirdən 1-i	33%
İcrasına başlanılmamışdır	3 tədbirdən 2-si	67%

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
4.1.1. Bank sektorunda risk idarəetməsinin diaqnostikası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
4.1.2. Yol xəritəsinin hazırlanması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Tədbir üzrə Dünya Bankının resurslarından istifadə ediləcəkdir. Bu istiqamətdə FSMP-2 layihəsinin 1-ci komponenti (Maliyyə bazarlarına nəzarətin həyata keçirilməsi) müəyyən edilmişdir.
4.1.3. Sistem əhəmiyyətli bankların tənzimləmə mexanizminin müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2019	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Sistem əhəmiyyətli banklar üzrə fərqli tənzimləmə mexanizmlərinin tətbiq edilməsi ilə bağlı beynəlxalq təcrübə araşdırılmış, bu məqsədlə müxtəlif ssenarilərdə ilkin qiymətləndirmələr aparılmışdır. Nəticədə, bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupu üzrə kredit risklərinin tənzimlənməsi çərçivəsinin yeni layihəsi hazırlanmış, sistem əhəmiyyətli bankın digər sistem əhəmiyyətli bank üzrə kredit riskinin miqdarının tənzimlənməsi üzrə diferensial limitlər nəzərdə tutulmuşdur. Eyni zamanda, sistem əhəmiyyətli banklara qarşı leverec tələbinin beynəlxalq təcrübəyə müvafiq olaraq daha sərt müəyyən edilməsi üzrə layihə sənədi hazırlanmışdır.

Prioritet 4.2. Maliyyə xidmətləri sektorunda konsolidasiya edilmiş riskəsaslı nəzarət modelinin tətbiqi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Problemlər:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

Prioritetin icrası məqsədi ilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	–	0%
İcrasına başlanılmamışdır	4 tədbirdən 4-ü	100%

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
4.2.1.Konsolidasiya edilmiş prudensial nəzarət mexanizminin araşdırılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Tədbir üzrə Dünya Bankının resurslarından istifadə ediləcəkdir. Bu istiqamətdə FSMP-2 layihəsinin 1-ci komponenti (Maliyyə bazarlarına nəzarətin həyata keçirilməsi) müəyyən edilmişdir.
4.2.2. Prudensial nəzarətin konsolidasiyaəsaslı təşkil edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2019	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
4.2.3. Konsolidasiya edilmiş riskəsaslı nəzarət yanaşmasının araşdırılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Tədbirin icrası ilə bağlı 2017-ci ilin əvvəlindən işlərə başlanılmışdır. Dünya Bankının texniki dəstəyi çərçivəsində bank və sığorta sahələri üzrə riskəsaslı modellər araşdırılmışdır. Nəticədə, riskəsaslı nəzarətin prinsiplərinə uyğun "Bankların vahid nəzarət reytinginin müəyyən olunması Metodologiyası" və "Daxili nəzarət çərçivəsində banklarda risklərin qiymətləndirilməsi Metodologiyası" sənədləri hazırlanmışdır.
4.2.4. Konsolidasiya edilmiş riskəsaslı nəzarətə keçidin təmin edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	

Prioritet 4.3. Bankların rəqəmsal transformasiyasının sürətləndirilməsi üçün tənzimləmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Problemlər:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

Prioritetin icrası məqsədi ilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	—	0%
İcrasına başlanılmışdır	—	0%
İcrasına başlanılmamışdır*	1 tədbirdən 1-i	100%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 3 tədbirdən 2-sinin icra müddəti müvafiq olaraq 2018-ci və 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirlərin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır.*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
4.3.1. Banklarda rəqəmsallaşma ilə bağlı cari vəziyyətin qiymətləndirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	
4.3.2. Tənzimləmə çərçivəsində zəruri dəyişikliklərin müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	
4.3.3. Müəyyən edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 4.4. Maliyyə xidmətləri sektorunda hesabatlılığın şəffaflığının artırılması

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Problemlər:

Bu prioritet üzrə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iş aparılmamışdır.

Təvsiyələr:

Prioritetin icrası məqsədi ilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş qaydada işlər sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	–	0%
İcrasına başlanılmamışdır*	2 tədbirdən 2-si	100%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 3 tədbirdən 1-nin icra müddəti müvafiq olaraq 2018–2019-cu illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır.*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
4.4.1. Hesabatlılıq və məlumatların açıqlanması üzrə cari vəziyyətin diaqnostikası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Bütövlükdə, maliyyə bazarları iştirakçıları tərəfindən ictimaiyyətə standartlaşmış hesabat formalarının təqdim edilməsi işlərinə cari ilin 3-cü rübündən başlanılmışdır. Bu məqsədlə, Palatadaxili işçi qrup yaradılmışdır və qrup tərəfindən diaqnostika aparılır. Paralel olaraq işçi qrup tərəfindən hər bir sektor üzrə (bank, sığorta, qiymətli kağız) ictimaiyyətə açıqlanan hesabatlılıq üzrə beynəlxalq təcrübə araşdırılır. Araşdırma və diaqnostika nəticələrinə uyğun olaraq hesabatlılıq formalarının təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.
4.4.2. Yeni hesabatvermə formalarının hazırlanması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2018	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☒ icrasına başlanılmamışdır	Bütövlükdə, maliyyə bazarları iştirakçıları tərəfindən ictimaiyyətə standartlaşmış hesabat formalarının təqdim edilməsi işlərinə cari ilin 3-cü rübündən başlanılmışdır. Bu məqsədlə, Palatadaxili işçi qrup yaradılmışdır və qrup tərəfindən diaqnostika aparılır. Paralel olaraq işçi qrup tərəfindən hər bir sektor üzrə (bank, sığorta, qiymətli kağız) ictimaiyyətə açıqlanan hesabatlılıq üzrə beynəlxalq təcrübə araşdırılır. Araşdırma və diaqnostika nəticələrinə uyğun olaraq hesabatlılıq formalarının təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.
4.4.3. Məlumatların açıqlanması mexanizmlərinin müəyyən edilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2018-2019	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	

Prioritet 4.5. Sığorta fəaliyyətini tənzimləmə və ona nəzarət mexanizminin gücləndirilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Sığorta sektoru üzrə tənzimləmə və nəzarət mexanizminin diaqnostikasının aparılması məqsədilə cəlb edilmiş xarici ekspert tərəfindən ilkin diaqnostikanın nəticələri təqdim edilmişdir.

Sığorta fəaliyyətinin tənzimlənməsi çərçivəsinin yenilənməsi istiqamətində üçillik Fəaliyyət Planı hazırlanmış və icrasına başlanılmışdır. Bu istiqamətdə, sığortaçıların və təkrarsığortaçıların sığorta ehtiyatlarını və məcmu kapitalını təmin edən vəsaitlərin etibarlılığını, likvidliyini və müxtəlifliyini artırmaq məqsədilə “Sığortaçıların investisiya əməliyyatları ilə bağlı Qaydalar” yenidən işlənmiş, Dünya Bankının ekspertləri və sığorta icması ilə müzakirə edilmiş, onların rəyləri nəzərə alınmaqla yekun layihə hazırlanmışdır.

Bundan əlavə, Tədbirlər Planının icrası ilə bağlı kənd təsərrüfatı sığorta mexanizminin yaradılması, hərbi qulluqçuların və hüquq mühafizə orqanları əməkdaşlarının sığortalanması üzrə beynəlxalq təcrübə araşdırılmışdır. Eyni zamanda, Palata tərəfindən sektorun diaqnostikasına başlanılmışdır. Tədbirlər planında müəyyən edilmiş digər tədbirlərin icrası istiqamətində Dünya Bankı ilə birgə iş aparılır.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	3 tədbirdən 3-ü	100%
İcrasına başlanılmamışdır	–	0%

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
4.5.1. Sığorta sektoru üzrə tənzimləmə və nəzarət mexanizminin diaqnostikasının aparılması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Tədbir üzrə Dünya Bankının resurslarından istifadə ediləcəkdir. Bu istiqamətdə FSMP-2 layihəsinin 1-ci komponenti (Maliyyə bazarlarına nəzarətin həyata keçirilməsi) müəyyən edilmişdir. FSMP-2 layihəsinin 1-ci komponenti (Maliyyə bazarlarına nəzarətin həyata keçirilməsi) çərçivəsində xarici ekspert tərəfindən ilkin diaqnostikanın nəticələri iyulun 7-də Palataya təqdim olunmuşdur. Bu istiqamətdə Palata və ekspert qrupunun müzakirələri nəzərdə tutulur.
4.5.2. Yeni mexanizmlərin tətbiqi üzrə tədbirlər planının hazırlanması	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Sığorta bazarının sağlam, dayanıqlı və effektiv fəaliyyətinin təmin edilməsi istiqamətində geniş və təfəssilatlı tədbirlər planı hazırlanmışdır
4.5.3. Tədbirlər planının icrası	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası		2017-2020	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Sığorta fəaliyyətinin tənzimlənməsi çərçivəsinin yenilənməsi istiqamətində üçillik Fəaliyyət Planı hazırlanmış və icrasına başlanılmışdır. Bu istiqamətdə, sığortaçıların və təkrarsığortaçıların sığorta ehtiyatlarını və məcmu kapitalını təmin edən vəsaitlərin etibarlılığını, likvidliyini və müxtəlifliyini artırmaq məqsədilə "Sığortaçıların investisiya əməliyyatları ilə bağlı Qaydalar" yenidən işlənmiş, Dünya Bankının ekspertləri və sığorta icması ilə müzakirə edilmiş, onların rəyləri nəzərə alınmaqla yekun layihə hazırlanmışdır. Bundan əlavə, Tədbirlər Planının icrası ilə bağlı kənd təsərrüfatı sığorta mexanizminin yaradılması, hərbi qulluqçuların və hüquq mühafizə orqanları əməkdaşlarının sığortalanması üzrə beynəlxalq təcrübə araşdırılmışdır. Eyni zamanda, Palata tərəfindən sektorun diaqnostikasına başlanılmışdır. Tədbirlər planında müəyyən edilmiş digər tədbirlərin icrası istiqamətində Dünya Bankı ilə birgə iş aparılır.

Prioritet 5.1. Maliyyə sektorunda çalışan mütəxəssislərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi

Görülmiş işlər barədə qısa məlumat:

Palatanın əməkdaşlarının peşəkar bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə müxtəlif tədbirlər təşkil edilmiş, onların xarici tədbirlərdə iştirakı təmin edilmişdir. Eyni zamanda, Palatanın nəzarət subyektlərinin əməkdaşlarının peşəkar bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədi ilə Palatanın əməkdaşları tərəfindən mənimsənilmiş beynəlxalq bilik və təcrübənin nəzarət subyektləri əməkdaşlarına təlimlər vasitəsilə ötürülməsi istiqamətində işlər görülmüşdür.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	1 tədbirdən 1-i	100%
İcrasına başlanılmamışdır*	–	0%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 2 tədbirdən 1-nin icra müddəti 2018–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır.*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
5.1.1. Potensialın artırılması üzrə tədbirlərin əlaqələndirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Mərkəzi Bank	2017-2020	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	Azərbaycan Banklar Assosiasiyası ilə birgə "MasterCard Worldwide" beynəlxalq kart təşkilatının ekspertlərinin iştirakı ilə bankların ödəniş kartları sahəsində çalışan əməkdaşları üçün seminarlar keçirilmişdir. Həmçinin, bir sıra yerli və xarici təşkilatlar tərəfindən təşkil edilən seminar və konfranslarda kibertəhlükəsizlik, ödəniş kartları sahəsində fırıldaqçılıq hallarına qarşı mübarizə kimi mövzular üzrə məruzəçi qismində iştirak edilmişdir.
5.1.2. Ali təhsil proqramının təkmilləşdirilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, Təhsil Nazirliyi	2018-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	Ali təhsil ocaqlarında tədris olunan müvafiq fənlərin proqramlarını təkmilləşdirmək məqsədilə bir pilot universitet seçilmiş və danışıqların aparılmasına başlanılmışdır. Universitetin rəhbərliyi ilə görüş keçirilmiş və növbəti addımların həyata keçirilməsi üçün iki tərəf arasında imzalanacaq anlaşma memorandumu hazırlanmışdır. Əlavə olaraq, bu sahədə tələbə və gənclərə faydalı ola biləcək mövzular üzrə distant kursların hazırlığına başlanılmışdır.

Prioritet 5.2. İstehlakçıların maliyyə savadlılığının artırılması və hüquqlarının müdafiəsinin gücləndirilməsi

Görülmüş işlər barədə qısa məlumat:

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən ölkədə geniş əhali kütləsinin maliyyə savadlılığı üzrə bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətlərini nəzərdə tutan “Maliyyə Savadlılığı Strategiyası” hazırlanmış və bir sıra beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının ekspertlərinin müzakirəsinə təqdim edilmişdir. Sənəddə maliyyə savadlılığı səviyyəsinin artırılmasını nəzərdə tutan prioritet istiqamətlər müəyyən edilmişdir. Bundan əlavə, “MasterCard Worldwide” beynəlxalq kart təşkilatı tərəfindən həyata keçirilən “Nağdsız Azərbaycan” layihəsi çərçivəsində ölkədə nağdsız ekosistemin inkişafı məqsədilə geniş əhali kütləsi üçün maliyyə savadlılığının artırılması istiqamətləri müəyyən edilmişdir.

Təvsiyələr:

İstehlakçıların maliyyə savadlılığının artırılması və hüquqlarının müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədilə Strateji Yol Xəritəsində nəzərdə tutulmuş işlərin müvafiq qurumlar tərəfindən koordinasiya qaydada icrası sürətləndirilə bilər.

İcra edilmişdir	–	0%
İcrasına başlanılmışdır	2 tədbirdən 2-si	100%
İcrasına başlanılmamışdır *	–	0%

**Strateji Yol Xəritəsində bu prioritet üzrə müəyyən edilmiş 4 tədbirdən 2-sinin icra müddəti müvafiq olaraq 2018–2019-cu və 2019–2020-ci illəri əhatə etdiyi üçün 2017-ci ilin ilk altı ayı üzrə qiymətləndirmədə həmin tədbirlərin icra vəziyyəti nəzərə alınmamışdır.*

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Ümumi nəticə	Əlaqələndirici qurum tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar
5.2.1. Maliyyə savadlılığının artırılması istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	İstehlakçıların maliyyə savadlılığının artırılması üçün Mərkəzi Bankın İqtisadi maarifləndirmə xidməti 2017-ci il üzrə tədbirlər planı tərtib etmiş və bu plana əsasən tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən 2010-cu ildən başlayaraq, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, ölkə əhalisinin iqtisadi və maliyyə baxımından bilik səviyyəsinin artırılması məqsədilə "Maliyyə savadlılığı" layihəsi həyata keçirilir. Layihə üzrə hədəf qruplarına ümumi təhsil müəssisələrinin müəllim və şagird heyəti, ali təhsil müəssisələrinin tələbələri, jurnalistlər, gənc ailələr və sahibkarlar daxildir. Bu çərçivədə Mərkəzi Bank cari ildə iki istiqamətdə fəaliyyət göstərmişdir: 1. ölkədə geniş əhali kütləsinin maliyyə savadlılığı üzrə bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətlərini nəzərdə tutan "Maliyyə savadlılığı Strategiyası" hazırlanmış və bir sıra beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının ekspertlərinin müzakirəsinə təqdim edilmişdir. Sənəddə maliyyə savadlılığı səviyyəsinin artırılmasını nəzərdə tutan konkret prioritet istiqamətlər müəyyən edilmişdir; 2. "MasterCard Worldwide" beynəlxalq kart təşkilatı tərəfindən həyata keçirilən "Nağdsız Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində ölkədə nağdsız ekosistemin inkişafı məqsədilə geniş əhali kütləsi üçün maliyyə savadlılığının artırılması istiqamətləri müəyyən edilmişdir.
5.2.2. Tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017-2018	☐ icra edilmişdir ☒ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır	2017-ci ilin yanvar-iyun ayları ərzində Bakı və Sumqayıt şəhərlərində, həmçinin Abşeron rayonunda yerləşən məktəblərdə ümumilikdə 1400 nəfər şagird və müəllim heyəti üçün maliyyə savadlılığı mövzusunda seminarlar təşkil edilmişdir. Maliyyə maarifləndirilməsi çərçivəsində 2017-ci ilin I yarım ili ərzində ümumtəhsil məktəblərinin müəllimləri üçün "Maliyyə savadlılığının ünsürlərindən təhsildə istifadə" adlı təlimlər keçirilmişdir. Təlimlərdə iştirak etmiş 140 nəfər müəllim test nəticələrinə müvafiq olaraq sertifikatlar əldə etmişdir. 2017-ci ilin I yarım ili ərzində "Maliyyə Savadlılığı: Peşəkar karyeraya aparan yol" adlı silsilə təlimlər keçirilmişdir. Təlimlərdə 150 nəfər tələbə iştirak etmiş və təlimləri uğurla

					başla vuran 85 nəfər müxtəlif maliyyə qurumlarında təcrübəçi kimi işləmək imkanı qazanmışdır. 2017-ci ildə 27 mart - 2 aprel tarixlərində "Öyrən! Qənaət et! Qazan!" devizi altında ümumilikdə 250 nəfəri əhatə edən Qlobal Pul Həftəsi tədbirləri təşkil edilmişdir. Tədbirlərə Bakı şəhəri 13 nömrəli məktəbin 26 nəfər 3-cü sinif şagirdinə maarifləndirici seminarların keçilməsi, AMB-nin "Maliyyə Savadlılığı" adlı rəsmi "Facebook" səhifəsində həştəq ("hashtag") müsabiqəsinin elan edilməsi, həmçinin "Yığım" oyunlarının keçirilməsi daxil idi. Hesabat dövrü ərzində müxtəlif media institutlarının 20 nəfər nümayəndəsi üçün "Mərkəzi Bankçılıq və Maliyyə Savadlılığı" adlı 10 sessiyadan ibarət təlimlər təşkil edilmişdir. 2017-ci ilin I yarım il ərzində Təhsil Nazirliyi və "ASAN xidmət" in birgə layihəsi olan "Məktəblinin dostu" layihəsinin işçi heyəti (60 nəfər) üçün maliyyə maarifləndirilməsi təlimləri keçirilmiş və onlarla "Yığım" oyunu oynanılmışdır. Əlavə olaraq, Azercell şirkətinin 20 nəfər işçi heyətinə istehlak büdcəsinin planlaşdırılması və şəxsi pul vəsaitlərinin idarə olunması üzrə seminarlar keçirilmişdir. Ölkədə maliyyə savadlılığının artırılması istiqamətlərinə paralel olaraq, Mərkəzi Bank özünün bu sahədə biznes proseslərini yaratmış və müvafiq iş planına uyğun olaraq görülməli tədbirləri müəyyənləşdirmişdir. Bu çərçivədə həyata keçirilməsi davam etdirilən maliyyə savadlılığı üzrə tədbirlər 3 istiqamətdə formalaşdırılmışdır: 1. Cari təşəbbüslər. Bu istiqamətdə Qlobal Pul Həftəsi, Beynəlxalq Əmanət Günü, Maliyyə Savadlılığı və Açıq qapı günləri keçirilir, məktəblərə səfərlər təşkil edilir, müsabiqələr keçirilir. Uşaqlar üçün yay məktəbi, tələbələr üçün seminarlar, müəllimlər üçün təlimlər, müxtəlif maarifləndirici seminarlar, dəyirmi masalar və ictimai aksiyaların davam etdirilməsi nəzərdə tutulur; 2. Maliyyə Savadlılığı Portalının zənginləşdirilməsi. Bu məqsədlə yaradılmış www.bizimpullar.az saytında resursların daim zənginləşdirilməsi nəzərdə tutulur. 3. Distant təhsilin təşkili. Bu istiqamətdə www.edu.cbar.az elektron resurs yaradılmışdır. Burada ali məktəb tələbələri üçün müxtəlif fənlər üzrə elektron dərslər təşkil edilmiş və onların iqtisadi-maliyyə biliklərinin daha da artırılması və
--	--	--	--	--	--

					təkmilləşdirilməsi üzrə tədbirlərin davam etdirilməsi nəzərdə tutulur. Bütövlükdə, maliyyə savadlılığı üzrə tədbirlərin keçirilməsi məqsədilə 200.000 nəfərdən çox əhali qrupu, 30-dan çox tərəfdaş üçün 10 intellektual resurs və 15 adda promo material hazırlanmış və bu tədbirlərin davamlı formada həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.
5.2.3. Pilot layihələrin həyata keçirilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2018-2019	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu və Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq üzrə Əmanət Kassaları Fondu “2 Fevral – Gənclər Günü”ndə “Gənc alimlər və maliyyə savadlılığı” birgə mükafat müsabiqəsini elan etmişdir. Yaşı 35-dən çox olmayan magistr dərəcəsinə malik gənclər müsabiqədə iştirak etmiş və araşdırdıqları mövzunu aprobasıyadan keçirmişlər. Qaliblər 2017-ci ilin II yarısında mükafatlandırılacaqlar. Bakı şəhərində yerləşən 20 məktəbəqədər təhsil müəssisəsinə səfərlər edilmiş və uşaqlara milli pul nişanlarına dair məşğələlər keçirilmişdir. Bu tədbirlərdə 400-ə yaxın uşaq və tərbiyəçi heyəti əhatə olunmuşdur. Maliyyə savadlılığı istiqamətində əhəlinin ətraflı məlumatlandırılması məqsədilə 2017-ci il martın 14-də Park Bulvar ticarət mərkəzində 250 nəfəri əhatə edən “Novruz xonçası” adlı təşviqat-təbliğat tədbiri keçirilmişdir. Hesabat dövründə 50 nəfər şagirdin valideyninə maliyyə savadlılığı təlimləri keçirilmişdir.
5.2.4. Tədbirlərin icrası və monitorinqi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2019-2020	☐ icra edilmişdir ☐ icrasına başlanılmışdır ☐ icrasına başlanılmamışdır ☒ 2017-ci ildə icrası qiymətləndirilmir	Keçirilən bütün tədbirlərdə davamiyyət cədvəlləri tutulmuş və anonim qiymətləndirmələr aparılmışdır. Bu tədbirlər Mərkəzi Bankın müvafiq rəhbər işçiləri tərəfindən monitorinq olunmuşdur. Eyni zamanda, tədbirlər haqqında press-relizlər foto-şəkillərlə birgə Mərkəzi Bankın rəsmi saytı, “Maliyyə Savadlılığı” portalı (bizimpullar.az) və müxtəlif media kanalları vasitəsilə yayımlanmışdır. Əlavə olaraq, müvafiq xəbər və elanlar Mərkəzi Bankın “Maliyyə Savadlılığı” adlanan Facebook səhifəsində paylaşılmışdır.